

mai 1978

Koolinoored looduses ja loodusele

Käes on looduskaitsepäev. Kui juhtub olema ilus kevadilm, on loodus inimesi täis. Kes tuleb appi metsamees-tele, kes maastikuhoolduses kaasalööma, kes lihtsalt loodusesse puhkama ja vaheldust otsima. Kõrraldatakse loenguid, vestlusi, näitusi loodusest. Noored loodusesõbrad kogunevad 13. ja 14. mail Sakku oma kokkutulekule. Teised, kes koju jäävad, korrastavad ja kujundavad oma kooli ümbrust, asulate haljasalasid, paljudel on tegemist metsas. Looduskaitsepäev keskendab meie kõikide tähelepanu ühele tänapäeva äärmiselt tõsisele probleemile - meie looduse rikkuste, ilu ja elukeskkonna säilitamisele, parandamisele ja õigele kasutamisele. Muidugi ei suuda ainult see üks päev aastas nii suurt probleemi üldise tähelepanu keskuses hoida.

Loodusega suhtleme iga päev, looduskaitse peab saama iga-päevaseks elureegliks kõigile. Olgu siis looduskaitsepäev üldiseks järelemõtlemispäevaks ja impulsi andjaks, kuidas õigesti käituda loodusega.

Inimene on osa loodusest, elab ja töötab looduses, kasutab loodust. Kuid inimene seisab oma tootmistegevusega ja sotsi-

aalse eluga ka looduse vastas. Teaduse ja tehnika arengu tõttu on inimese mõju loodusele tohutult kasvanud. Inimese suhetes loodusega hakkab ühtekuuluvuse kõrval domineerima karistamata üleolekutunne, looduselt arutu võtmise ja oma tootmis- ning elutegevuse jääkide arutu tagasipaiskamine loodusesse. Muidugi ei pea tehnilise progressi ja üldse inimese mõju loodusele olema paratamatult negatiivne. Kõik oleneb sellest, kuidas tehnikat ja loodust kasutatakse. Siit tulebki maailma suur mure - mure looduse ja inimese enda pärast; sõna looduskaitse on saanud häire-hüüdeks kogu maailmas. Kapitalistliku maailma suure bisnessi kasumijaht on tekitanud suurt, paiguti korvamata kahju loodusele üldse, elukeskkonnale eriti. Sotsialistlikus ühiskonnas, kus maa, maa-põue varad, veed, metsad, samuti vabrikud ja tehased on rahva omand, kus tootmistevõime areneb plaanimajanduse alusel, on looduskaitsele loodud kõik eeldused ja alused. NSV Liidu ja Eesti NSV uus konstitutsioon fikseerivad looduskaitse kui üldriikliku tähtsusega ülesande ning kui kodaniku ühe põhikohuse.

Kuid ka meil, sotsialistliku ühiskonna tervikuna ja ühiskonna igal liikmel tuleb looduskaitse küsimustesse väga tähelepanelikult ning perspektiivitundega suhtuda. Peab valitsema selge arusaamine looduses kehtivatest objektiivsetest seostest, tuleb arvestada nii bioloogilisi, majanduslikke kui ka hügieenilisi ja esteetilisi külgi meie suhetes loodusega, on vaja perspektiivi- ja vastutustunnet.

Aga neil suhetel on ka tähtis moraalne aspekt - see on ju

suhtumine rahva ühisvarasse, see on suhtumine kaaskodanikku, kes tuleb sinu järel loodusesse puhkama ja tema ilust osa saama.

Looduskaitse ja loodusehoid on aktuaalne olevikuprobleem, veelgi aktuaalsem tulevikuprobleem. Seepärast on väga oluline, et meie noorsugu omandaks õige ettekujutuse looduses kehtivatest seaduspärasustest, oleks hästi ettevalmistatud suhtlemiseks loodusega nii materiaalse tootmise kui olmetingimuste kujundamisel, et noored oskaksid seda suurt looduse-
raamatut lugeda ja sellest vaimselt rikkamaks saada.

Kool annab siin põhilised teadmised ja kujundab noorte suhtumisi. Looduskaitse põhimõtete propageerimine on kõigi õppeainete oluline element, kõigi pedagoogide ja õpilasorganisatsioonide ülesanne. Looduskaitse lülitub orgaaniliselt kogu kooli õppe- ja kasvatustöösse: sellel on suur tunnetuslik tähtsus, õpilasi intellektuaalselt ja emotsionaalselt arendav osa; looduskaitse on lahutamata seotud kodumaa armastuse kasvatusega, töökasvatusega, moraalse ja esteetilise kasvatusega ning teaduslik-materialistliku maailmavaate kujundamisega.

Suhtumises loodusse väljenduvad selgesti noore inimese teadlikkus, moraalne pale, kultuursus. Inimese ebakultuursusest ja vaimsest vaesumisest annavad tunnistust sellisedki "pisiasjad" nagu puude okste murdmine, haljasalade rüüstamine, pudelikillud rohus, maha pillatud paberrossikoni. Siit saab alguse hoolimatu suhtumine meie elukeskkonda, siin on üks esimesi kasvatuse ja kultuursuse kriteeriume.

Kogu üldsus ja eeskätt noored peaksid siin rüüstajatele ja reostajatele julgesti varvastele astuma ja näppude pihta lööma. ÜLKNÜ XVIII kongressi aruandekönes rõhutati, et komso- moli kohus on täiendada loodussõprade ridu, taotleda, et iga laps ja noor kogu südamega tunneks kodumaa kaunidust, oleks aktiivne võitleja looduse rüüstajate ja reostajate vastu. Tuleb toetada roheliste ja siniste patrullide tegevust, kooli- metstkondade tegevust, loodusesõprade ringide tegevust.

Looduskaitse alane liikumine on koolides hoogu saanud. Praegu on vahariigis üldhariduskoolides 343 loodussõprade ringi 7300 osavõtjaga, 66 koolimetskonda 5100 liikmega; tehakse suurt tänu- väärset tööd koolnoorte kasvatamisel ja looduse ilu hoidmisel ning rohkendamisel. Häid tulemusi looduskaitsealases töös on saavutanud Abja, Palamuse, Nuia, Püssi, Rakke, Jõgeva, Põltsamaa, Kanepi, Kilingi-Nõmme, Paide, Pärnu II ja IV ning Kohtla-Järve Kesleri nim. Keskkool, Nissi, Sonda, Puiatu, Kure- nurme, Pärnu IX ja VIII 8-klassiline kool ja Ülemõisa, Longi, Järvselja algkool ning Kosejõe Eriinternaatkool - j.t.

Paremad õpilaskollektiivid saadavad oma esindajad Sakku, kus nad Harju rajooni külalistena teevad kokkuvõtteid oma tööst ja õpivad üksteiselt uusi tarkusi ning töövorme. Soovime noorte loodusesõprade kokkutulekule head kordaminekut, kogu looduskaitse alasele tööle koolis head edenemist!

Ferdinand Eisen